

Any I.

Dimecres 23 d' Octubre de 1901

N.º 2

Sortirà quan convinga.—No 's retornan els originals.—Se reparteix de franch.—S' admeten donatius voluntaris per la publicació.—Anuncis a preus convencionals.—Tots els socis tenen dret a la col·laboració.

SECCIÓ OFICIAL

En la Junta General celebrada avans d'ahir di-lluns a las 9 del vespre, foren elegits pera ocupar els càrrecs de la Junta Directiva de la LLIGA CATALANISTA DE GIRONA que 's constituïa definitivament, els Senyors següents: President: D. Francisco Montsalvatje.—Vispresident D. Ramón Matas.—Tresorer, D. Ferrán Coll.—Vocals: D. Agustí Almeda, D. Joan Vinyas, D. Agustí Barangé y D. Joaquim Fabrellas.—Secretari 1.º, D. Joan Bta. Torroella y Secretari 2.º, D. Joseph Sambola.

Aixís mateix, s' acordà donar un vot de gracias y ferl'o constar acta, a la Comissió Organitzadora pels treballs y gestions que ha portat a cap.

Totas las personas que tinguin simpatías ó afinitats ab els ideals de la novella entitat que prompte 's constituirà ab el nom de «Lliga Catalanista», y encare no s' hagin inscrit y desitgin ferho, poden verificarho en el local del «Centre electoral de la Lliga», Plassa de S. Agustí, 13, baixos, ó en el domicili de cada un dels firmants del Manifest-Convocatoria «Als Gironins».

La Junta Directiva.

AHONT ANÈM

Ben definit l' hem deixat el nostre programa polítich: en lletra y esperit hens acceptat el que com a primera fita del seu camí va exposar el Catalanisme reunit a Manresa en 1892. Diem com a primera fita perquè entenem—y aixís varem senyalarho en el nostre manifest—que las Bases de Manresa no son intangibles y que el Catalanisme, que las va fer, las pot modificar. Admetem donchs la possibilitat d' una evolució en el nostre programa; però entenguís bé que admetem la evolució, de las Bases endavant, may de las Bases endarrera.

Per la consecució del fi que 'ns proposem, hem entrat a las lluytas polítiques. Hem dit *per la consecució del fi que 'ns proposem* (la implantació del programa de Manresa) y ficsis bé la atenció en aquestes paraulas, perquè ellas senyalan la nostre

diferenciació, ab altres núcleus de gent que juntan en la pràctica la seva acció política a la nostra. Aquesta gent, quin fi mediat es igual al nostre, però quin fi últim es totalment distint, millor dit antitetic, es la que somnia en apedassar la màquina dels organismes polítichs espanyols, es la que combat a n' aquets, no en la seva essencia, sinó en el seu funcionament; es la que ha sigut portada a la política, no per sentiments de dignitat, no per aixecats impulsos de la seva conciencia, sino pels atropells del caciquisme, per las vecsacions del fisch, pels entrebanchs que la Administració posa al desenrotll dels llurs interessos, per sor únich ideal compendiat en la frase gráfica de *tranquil·litat y bons aliments*.

Nosaltres mirém mes enllá; per demunt d' aquest cúmul de mortificacions y trabas que 'ns assota y ens oprimeix com a n' ells, hem vist lo que ells no han sabut ó no han volgut veurer; hem vist la nostre nacionalitat esclavizada, la nostre dignitat trepitjada, uns drets els mes llegítims, conculcats; y aixís a n' els que deixantnos guiar, mes per l' esperit que per la *butxaca*, potser no 'ns hagueram sentit may arrastrats a las lluytas polítiques per Reglaments de contribució y tarifas arancelarias, ens hi ha portat, l' *hable V. en cristiàno* d' un *aspirante de segunda*, ó la bofetada indecent de qual-sevol sargento al pobre *quinto* que, vingut del seu poble, no sab que de l' espatlla se 'n digui l' *hombro* en castellá, però sab lo que potser no sabia el seu sargento ni potser fins el seu general, guanyarse la vida.

Per la consecució del fi que 'ns proposem, combatém donchs el caciquisme, però al combatrel, no ho fem, com els elements que mes amunt hem senyalat, esperant que dintre l' *statu quo* en que viu embrutit l' Estat espanyol pugui suprimirsel, sino que convensuts de que el caciquisme crea l' única atmósfera en que poden respirar els pulmons corromputs d' aquest estat, tan corromput com ella, anem a enderrocar el caciquisme actual, preparantnos el mateix temps per enderrocar el seu succeesor, que tenim la complerta seguretat de que aixecará l' cap, el mateix moment que aquell l' aju- pi. Y anem a combatre sens parar fins que, al apoderarse l' poble dels organismes tant temps deten-

tats pels oligarques de la política, trontolli sorollosament y s'enfonsi tot l'edifici que 'ls aguanta á n'ells, perquè ells l'aguantin. La nostra victòria final no ha de ser l'enfonsament del caciquisme, que seria una victòria molt petita, sino l'enfonsament del parlamentarisme y del centralisme y el regonexement íntegre y complert de la personalitat nacional de Catalunya, unida á Espanya pels vincles d'una federació que 's pot justificar per la voluntat y l'història, may per l'imposició y la força.

Aquet es el nostre fi y no 'ns acontentarém may ab menos. Enamorats de la nostra Pàtria, Catalunya, voldríam per ella tant com pugui volguerho el primer, la prosperitat material y las riquesas, però creyents convensuts de que las nacions, com l'home, *no viuen sols de pa*, avans que una Catalunya, próspera y floreixent però ajupida sota 'l jou que l'hi varen preparar els *Austrias* y l'hi varen collar els *Borbons*, prefeririam una Catalunya herma y arrasada, si 'l mal vent que se n'hagués enportat els nostres suhors, se n'hagués enportat també la tirania que 'ns envileix.

ELS INDIFERENTS

Els caciquets de Girona s'han remirat de cap á peus y s'han trobat curts de mida moral y materialment, y per no ficarse á casa ab la quia entre camas, han anat á cercar ajuda als republicans centralistas. ¿Quin remey els hi queda? Però, el cas es que 'ls republicans centralistas son tan poch y esquifits com els homenets de la situació, y es ben vist que, sumats uns y altres elements, tampoch arriban en lloch.

Aixó es una cosa evident y que no hi ha pas necessitat de demostrarla: la veu tot aquell que, te ulls y aguayta.

Tampoch hi ha necessitat de cap esforç per demostrar que aquest migrolat gabell d'enemichs de Catalunya no porta cap bon fi, perquè tothom sap de memoria y per llarga y dolorosa experiencia que uns y altres s'han passat la vida ajudant y fora al cacichs grossos de Madrid á estirar el dogal ab que se 'ns van escanyant totas las iniciatives de veritable progrés y cultura, totas las industrias y totas las esperansas de vida y regeneració.

A n'aixó ha d'afegirshi que d'aquest enfarfech de caciquets y caciquistas republicans, y dels xerichs y escarafalls ab que 'ls primers reclaman la ajuda del segons y tots plegats la ajuda dels obrers y dels elements del republicanisme federal, n'ha de sortir per força una lluyta de classes y un bullit que ha d'acabar ab l'ordre, la pau y la tranquil·litat.

Está, donchs, á la vista y en perspectiva el quadro més repugnant que podém imaginar y 'l perill més gran que han de córrer las classes acomodadas y las que han de viure de llur treball y honrada industria.

Però be, se 'ns dirá; si aquells elements de desordre y perturbació son tan curts y migrats, ¿quín mal poden fer? Encare que 's tirin á la lluyta, po-

sém per cas en las próximas eleccions ¿cóm han de guanyar?

Donchs, poden guanyar ab molta facilitat, y la gent d'ordre y de be te á la ma el donárlshi la victòria. N'hi ha prou ab que la gent de be s'estigui quieta á casa. Allavors sí que l'enfarfech caciquista te 'l joch enterament guanyat.

No més falta que tothom comensi ab alló de que fa fástich embolicarse ab lluytas electorals, perquè tot es farsa, perquè no hi ha vergonya, perquè 'ls cacichs fan tot lo que 'ls don la gana. Aixís sí que ho podrán fer, y ab tota comoditat.

Però, si la gent d'ordre desitja que acabi d'una vegada tanta bruticia y tanta disbauxa, si vol apuntalar de debó l'edifici social, que may comare havia amenassat tan próxima ruina, no ha de fer més que moure's y fer us del dret que te tot ciutadà á intervenir en els actes polítichs de més transcendencia.

Allavors sí que 'ls enemichs del nostre benestar quedarán reduhits á un insignificant grapat y ofegats al mitj del concert dels que s'aplegan pera escombrar y netejar la administració y fomentar els interesos dels que no volem viure ab la esquena dreta sino treballant com ho fa la gent honrada.

Aixó voldríam que ho meditessen tants y tants que de dins de casa ploran el mals que 'ns reventan; y quan ve 'l cas de fer quelcom per aixafar al que 'n son causa, s'están quiets y deixan que 'ls cacichs tallin y cusin com milló 'ls aparega.

RAMELLET DE FLORS

Fet ab retalls de la premsa periódica que ha dedicat al Governador civil de Girona y de que n'hi fém modest present.

Pera que vegin els nostres llegidors y el públich tot de Girona, l'efecte qu'ha causat en la opinió la barbasada del Pons d'aquesta provincia, al no volguer admetrer els Estatuts de la LLIGA per sostenir la paraula autonomia y creurérlos subversius, obrim aquesta secció en la que transcribim y anirém continuant en retalls que formarán exquisit bouquet el judici de la premsa periódica. Ells reflexan el verdader estat d'opinió del país, y demostran que á Catalunya las extorsions del poder central resultan contraproduhents. Y fixinse, en què 'ls que ho diuen son periódichs de totas menas, que sustentan diverses tendencias y opinions polítichs.

Comensém per la premsa local:

Diu el *Diario de Girona* del dia 10 present.

«Por lo demás en todos los centros era ayer muy comentado el hecho de que el señor Zaidín hubiese puesto dificultades á admitir al registro unos documentos que con arreglo á la ley no podía rechazar y que para hacerlo se excusará en escrúpulos notoriamente infundados.

Los amigos políticos del señor Zaidín son los que mas han de lamentar el mal paso dado por éste que agradece con seguridad la LLIGA pues con actos de tal naturaleza, no se logra sino preparar, favorablemente la opinión, en pró del injustamente vejado».

Del mateix periódich del 19.

«El gobernador civil de la provincia no ha pasado á los Tribunales los Estatutos de la LLIGA CATALANISTA DE GIRONA y por consiguiente aquellos quedan legal-

mente aprobados y la Sociedad puede proceder á su constitución definitiva. Esta tendrá lugar, según parece, mañana.

Después de lo ocurrido, la negativa del señor Zaidín á admitir los referidos Estatutos á registro resulta inesplicable, á menos que obedeciera á imposición de los caciques, en cuyo caso diría poco en favor de quien en el desempeño de su cargo debe de estar por encima de todas las miserias pequeñeces del pandillaje político.

Creemos que el señor Zaidín no procedió en aquella ocasión por propia inspiración y estamos convencidos de que á la hora presente no solo reconoce el yerro cometido, sino la poca confianza que deben merecerle las indicaciones de la gente que le rodea á título de caciques influyentes».

De *El Autonomista* del dia 13 actual son las següents ratllas:

«El señor Gobernador civil no ha admitido á los de la LLIGA CATALANISTA el registro de sus Estatutos porque esta Sociedad trata de implantar la autonomía.

No sabemos en que ley se funda el señor Zaidín. Nosotros creíamos y seguimos creyendo que la autonomía se puede defender en el hogar y en la calle, sin trabas de ninguna especie».

(Continuará)

L'opinió del federalisme respecte á eleccions municipals

De *El Federalista*.

«El darrer número d'aquet periódich dedica 'l seu fondo á tractar de las elecciones municipales.

D'ell son aquets párrafos ab que l'acaba:

«Com volém Catalunya pels catalans, volém cada Municipi pel seu vehinat, no pel cacich, els seus parents y protegits, no per uns quants privilegiats que'l desgovernin y explotin.

Es clar que tots els bons ciutadans voldriam que vingués prompte un daltabaix, un terratrèmol que'ns permetés en pochs días fer bogada neta de tot quant ens infecta y impedeix que la moralitat y la justicia floreixin al fi en aquesta nostra estimada terra. Però com no depén sols de nostra bona voluntat aproximar aquesta suprema hora de las grans reparacions, havém d'anar fent feyna mentres arriba, havem d'esperarla tot caminant y tenint en compte que com més carn morta hi hagi en el cos congrenat qu'entre sos braços ens oprimeix, més fácil y menos dolorosa será en son dia l'amputació.

Mentres tant, donchs, *aprofitem las próximas elecciones per atacar als cacichs y als seus colaboradores*, als estira-cordetas del butxí unitarista, desallotjantlos de sas primeras trinxeras, que son els Municipis. Si aixó logresim, está en lo possible que al venir la tempestat y al esclatar el formidable llam que ab tan d'anhel el poble espera, més que pera destruir tot quant fa nosa, servís pera illuminar la ja conseguida victoria de l'autonomía de Catalunya y dels Municipis catalans.»

Recomaném la lectura de las anteriors ratllas per el clá criteri y sá esperit que l'informan orientat com es natural cap al fort mohiment d'opinió que s'observa arren á Catalunya.

Que'ho llegeixin y meditin sobre ells els federals de bona fé y veurán quin es son deber allá hon es dona batalla al caciquisme.

No es posible anar de brasset ab els cacichs y ab els unitaris.

May anar junts ab els forts enemichs de la federació y de la autonomía.

El Sr. Zaidín á la picota

Llegim en un periódich barceloní del antepassat diumenge:

«Mañana ó pasado saldrá para Tarragona y después para Madrid, el diputado á Cortes por dicha circunscripción don Juan Cañellas.

Según nuestras noticias, se propone interpelar al gobierno, enseguida que llegue á la corte, respecto á la conducta observada por el señor Zaidín, gobernador de Gerona, negándose á aprobar el artículo segundo de los estatutos de la LLIGA CATALANISTA, recientemente fundada en aquella ciudad, por considerarlo atentatorio á la integridad nacional.

Además, tiénese por seguro que el señor Cañellas, en todos cuantos debates se susciten y que afecten á la vida de Cataluña, se declarará francamente partidario de los ideales autonómicos que hoy alientan en toda la región».

Segons els nostres informes no será pas sol en el Parlament en posar á la barra al nostre Governador.

Tenim entés que 's veurá assistit de molt bona companyia.

MOVIMENT ELECTORAL

La «Secció electoral» de la Comissió Organitzadora de la LLIGA CATALANISTA DE GIRONA fa á saber y participa á tots els ciutadans majors de 25 anys que desitjin enterarse de si tenen dret á votar, del lloch ahont el pertoca emetre son vot, y demés datos, noticias y detalles referents al exercici del dret electoral, que poden passar tots els dies feyners de 6 á 8 de la tarde y els festius de 10 á 12 del mati en el «Centre electoral» de dita Comissió Organitzadora, Plassa de la Independencia (Sant Agusti) n.º 13, baixos, (antich taller dels escultors Gomez), y alli se 'ls enterará de tot quant els convinga, relacionat ab las vinetas elecciones municipales.

Els treballs dels cacichs

Trevallan desesperadament. No deixan cap tecla per tocar. A tot arreu allá hon pesa la xarxa de son poder més ó menos migrat, ó dels seus afins y estira cordetas buscan vots ó munyidors electorals. Quan aixó no es bastant, ofereixen prometenças, y cosas que no poden oferir com l'altre vegada que fins oferiren comptes corrents en el Banch.

Prescindint de la porqueria de que's voltan, donan facilitats y complacencias als jugadors y tabernas, corren els barris del bronze reclutant vots á personas de id. Quan convé, personalment s' tiran al carrer, com un d'ells qu' ha visitat á varis provehiders de las casas de beneficencia. Altres vegadas llensan els seus gossos ó els adicans de que's serveixen. Se diu també que confían molt en certs serveys que 'ls poden prestar certs agents de l' Hisenda.

Pro aquesta vegada tot es inútil. Res 'ls hi de valer dels treballs desesperats que fan y que puguin fer.

Els republicans-fusionistas

Igualment trevallan de gust. Malgrat á la seva pretesa independencia y á volguer fer campanya política se 'ls ven la combinació que portan entre mans y's troban secrets aislats. Diu que fan esforços de flaqueza buscant candidats d' altura entre 'ls elements ex-sibilistas y altres ex.

En la provincia

A S. Feliu de Guixols, Blanes, Figueras y altres poblacions de la *provincia* esquarterada, 'ls elements regionalistas estan fent actius treballs pera anar á las llyutas electorals. En algunas s'organizarán per alcançar un éxit més segur en lo pervindre.

A fora

No son aquestos sols els llochs ahon tothom s'aixeca irat contra 'l caciquisme, y 's desplega la bandera catalanista, sinó que á Tortosa, Tarragona, Lleyda, y Reus se preparan pera ficar á l'Ajuntament gent honrada y que administri de debó 'ls interessos comunals.

CLATELLADAS

L'*hidalgo quixotesch* que sufrim com á Pons s'ha tirat una planxa monumental: Ni las de Mr. Blondin en la barra fixa. Y aixó que com á barra está ben provehit.

Després de haver confessat devant d'un notari que no registrava 'ls nostres Estatuts per atentatoris á la integritad necional, no 'ns ha portat als Tribunals. Com era son deber.

Jo m'arrivo á pensar que no s'hagi venut als *separatistas catalanes* ó al *oro inglés*.

Haurém de denunciarlo á las *vestals* que vetllan per l'*inconsutilidaz de la patria*, com per exemple al *Capitan Verdades*, ó al *Xirigotero de la Publicidad*.

¡Si 'ls penedits poguessin anar á Roma!

Diu que se allargarán las firas.

Ademés del *joch* que fan els cacichs ab els republicans de *similor*, fentlos babarotas, s'estirarán altres *jochs*. Se veu que 'l rengló dona.

També continuaran altres espectacles, tats com *ca-ballitus, tómbolas y rifas*....

Y 's rifarán als de la *farmacia*!

Per las eleccions hi haurán *carreras* (per partida doble) y sustos.

S'assegura qu' en las *farmacias* preparan ja 'ls anti-espasmódichs.

N'hi há alguna que ja fa extracte de *peras* (cuyda-do, caxistas, no escriguin *perez* qu' es castellá) y xaró de fullas de *noquer*.

Tot per lo que pugà ser.

Ja deuhen saber que s'ha fundat una nova societat. Se titula *El Colmado*.

El nom ja sembla... un *colmo*: y l'objecte també. A par que 's dedicará á diversos fins económichs. *Explotacions industrials* (per caballers de id) y potser de *butxacas*.

Suposém que 'l *Pons Pilat* no haurá trobat sos Estatuts subversius.

Ens comuniquen per *teléfoto*, que té 'l local á la Rambla. El saló principal serà modernista: tot pintat de vert, inclús las taulas y el tapete.

Are necessitan *garçons y croupiers*. Que ho fassin anunciar que á Girona encare 'n quedan!

Vá á presentarse á las Corts el projecte de las bases de reforma de las lleys del jurat y de responsabilitat judicial.

¡Música! ¡Música celestial!

El director d' *El Pais* y un tal senyor Merino tenen pendent un *desafío*.

Vés ab que s'entretenen aquets desavagats.

Com si encare fossem á l'Etat mitja.

¡Y 's tenen per progressistas!

Que 'ls cacichs monárquichs catalans treballin á favor del centralisme madrileny y en contra de Catalunya, es cosa que s'explica fácilmente, fentse cárrech de que aquells *pájaros* no treballan pas de franch.

Pero que 'ls republicans s'hi fassin sopas, ajudantlos, sembla una cosa més rara; perque 'ls republicans sembla que més aviat deurían treballar á favor del poble.

Y aixís hauría d'esser; pero no ho es.

Lo que es, que 'ls republicans en general no son tals, sino 'ls farsants més grans que 's coneixen.

Sort que ja ho coneix tothom y no ha d'ajudarlos ningú que s'estimi.

El *Correo* ja vol fe mérits per els cinch duros.

Ja va be que comensi á cantar, però encare no afina pron.

Tindria de pujar una mica, mica mes, solament arribés al entresuelo de can *Perich*.

Ja veu que no som pas exigents; si 'n fossim podriam demanar que arribés al segon pis del *Casino*.

Are que dich del *Correo*.

En el número de Dilluns, noto que ens han cambiat l' *Escaramuzas*.

Si que son mainés els *Canalejistas*, encare no han arribat al dia de las eleccions y ja escamotejan.

Que s'aprofitin are, perque á lashoras els hi direm que no val á badá.

CRÓNICA LOCAL

S'han posat á la venda unas bonicas tarjetas postals ab vistas d'aquesta ciutat, las quals donarán ademés opció á una rifa, y quins productes servirán pera 'ls fins de la Comissió de festeigs de firas.

—Passan á cobrar pels domicilis dels socis de la Lliteraria els titols de socis del any, cosa molt justa y posada en rahó, però no entregan els tomos del Certamen com venen obligats pel art. 7.e del Reglament de l'Asociació. Y quan se'ls pregunta pel tomo, contestan els *cuidadors* que n'está encarregat de passarlos un altre repartidor. ¡A lo menos que no diguin mentidas!

—Han comensat á plantarse per las Ramblas els pals y antenas qu'han de sostenir els adornos que s'hi posarán. Veyám si tindrán un bon gust.

—Com poden veurer nostres lectors en altre lloch d'aquet n.º, malgrat á tots els entorpiments posats per cacichs y centralistas, grossos y xichs, s'ha constituhit definitivament la LLIGA CATALANISTA, haventse procedit dilluns al vespre al nomenament de la seva Junta Directiva.

En dita Junta general, que fou molt concorreguda s'acordá donar amplias facultats á la Directiva pera organisar la llyuta electoral, posantse en contacte, si li es convenient, ab elements y entitats afins á la LLIGA.

MOVIMENT CATALANISTA

—La societat coral «Catalunya Nova» ha celebrat un concert en l'Ateneu del Ensanche á benefici dels perjudicats en las darreras inundacions del Llobregat.

—Ha comensat á publicarse una revista mensual titulada *Revista Lutiana*, escrita en nostra llengua.